

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 21 juni 2022
(OR. en)

10498/22

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0198(NLE)**

**ACP 82
FIN 688
PTOM 11**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	21 juni 2022
till:	Rådets generalsekretariat
Komm. dok. nr:	COM(2022) 306 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om tilldelning av medel, vilka frigjorts från projekt inom tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden, för finansiering av åtgärder mot livsmedelsförsörjningskrisen och mot ekonomiska chocker i länder i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet till följd av Rysslands angrepp på Ukraina

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 306 final.

Bilaga: COM(2022) 306 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.6.2022
COM(2022) 306 final

2022/0198 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om tilldelning av medel, vilka frigjorts från projekt inom tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden, för finansiering av åtgärder mot livsmedelsförsörjningskrisen och mot ekonomiska chocker i länder i Afrika, Karibien och Stillaohavsområdet till följd av Rysslands angrepp på Ukraina

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Livsmedelssituationen i världen försämras snabbt och många av de länder som påverkas hör till de minst utvecklade länderna, eller är låginkomstländer med livsmedelsbrist.

Redan innan det ryska angreppet på Ukraina gjorde livsmedelsförsörjningen i världen osäkrare levde nära 193 miljoner människor i situationer med akut livsmedelsbrist (nästan 40 miljoner fler än året innan). Detta berörde 53 olika länder eller territorier i behov av brådskande bistånd. Rysslands angrepp på Ukraina har lett till en drastiskt sjunkande tillgång på spannmål på världsmarknaden eftersom vägarna kring Svarta havet är blockerade och spannmålssilos utsätts för riktade attacker. Världsmarknadspriserna på livsmedel stiger snabbt och ligger på sin högsta nivå sedan tre decennier. De höjda energipriserna driver upp kostnaderna för jordbruksinsatsvaror (exempelvis handelsgödsel), transporter och i slutändan även priserna på livsmedel. Prisökningarna förvärrar de makroekonomiska prognoserna i en situation där det finanspolitiska utrymmet redan var kringskuret av covid-19-pandemin. Detta kan leda till att fler länder kan komma att uppleva skuldproblem och/eller kris i fråga om betalningsbalansen. Konflikter och torka förvärrar ytterligare situationen i utsatta regioner. De länder som är allra sårbarast är de minst utvecklade länderna och låginkomstländerna. Chockartade prishöjningar på livsmedel orsakar ofta instabilitet och konflikter, vilket vi har sett i form av uppror de senaste decennierna.

Den politiska brådskan att stödja de mest utsatta länderna betonades av Europeiska rådet i dess slutsatser från toppmötet den 24–25 mars¹, där kommissionen uppmanades att prioritera arbetet med livsmedelstrygghet och överkomliga livsmedelspriser globalt, särskilt genom att stödja livsmedelstrygghet och jordbruk i Ukraina och de mest sårbara och utsatta tredjeländerna. I sina slutsatser av den 30–31 maj 2022² uppmanade Europeiska rådet kommissionen att undersöka möjligheten att mobilisera reserver från Europeiska utvecklingsfonden för att stödja de hårdast drabbade partnerländerna. Medlen från den geografiska delen av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen³ har tagits i anspråk fullt ut och 3 miljarder euro inriktas redan på program för jordbruk, nutrition, vatten och sanitet. Dessutom hade cirka 520 miljoner euro år 2022 ursprungligen tilldelats länderna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet inom ramen för anslagen till humanitärt bistånd, varav största delen ägnades åt att säkra livsmedelsförsörjningen och därmed sammanhängande behov. Med tanke på de omfattande behoven och de politiska återverkningarna bör ytterligare finansiering till stöd för partnerländerna uppbådas. Tillgängliga medel inom ramen för EU:s budget är mycket begränsade (bufferten för nya utmaningar och prioriteringar inom ramen för instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen kommer att tas i anspråk fullt ut under 2022 för att reagera på andra brådskande prioriteringar och den ursprungliga budgeten 2022 för humanitärt bistånd avseende livsmedelstrygghet och därmed sammanhängande behov som kartlagts i länderna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet redan innan Rysslands angrepp på Ukraina har redan i stort sett genomförts). Med hänsyn till återverkningarna på de olika partnerländerna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet skulle ianspråktagande av medel som frigjorts från den tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden (EUF) kunna ge EU och dess medlemsstater möjlighet att, inom ramen för

¹ Europeiska rådets slutsatser av den 23–24 mars 2022 (EUCO 1/22).

² Europeiska rådets slutsatser av den 30–31 maj 2022 (EUCO 21/22).

³ EUT L 209, 14.6.2021, s. 1.

Team Europa, öka stödet och bidra till ansträngningarna att hantera den livsmedelsförsörjningskris som förvärrats av Rysslands angrepp på Ukraina

Syftet med detta förslag till rådets beslut är att inhämta rådets tillstånd för att använda medel som frigjorts från den tionde och elfte EUF för att finansiera åtgärder mot livsmedelskrisen och ekonomiska chocker i länderna i Afrika, Karibien och Stillaohavsområdet till följd av Rysslands angrepp på Ukraina med ett högsta belopp på 600 000 000 euro, varav 488 000 000 euro från den tionde EUF och 112 000 000 euro från den elfte EUG.

Av dessa medel ska högst 582 000 000 euro bidra till att finansiera åtgärder och högst 18 000 000 euro användas för att täcka kommissionens stödutgifter.

Medlen är avsedda att stödja de kraftigast påverkade partnerländerna, med särskild hänsyn till de mest sårbara och utsatta länderna, för att bland annat tillhandahålla

- makroekonomiskt stöd (100 miljoner euro),
- stöd till livsmedelsproduktion och resiliens i livsmedelssystem (350 miljoner euro), och
- humanitärt bistånd (150 miljoner euro).

Vad gäller stöd till livsmedelsproduktion och resiliens i livsmedelssystem kommer EU att stödja investeringar i lokal produktionskapacitet som en del av hållbara system för vatten- och jordbruk enligt en agroekologisk strategi som även omfattar diversifiering av värdekedjorna inom jordbruk och livsmedelsproduktion. Följande kriterier skulle kunna användas för att rikta stödet till vissa länder:

- Partnernas (tilltagande) nivåer av osäker livsmedelsförsörjning och undernäring.
- Partnernas sårbarhet för följderna av Rysslands angrepp på Ukraina, främst med tanke på hur stor del livsmedelsimport utgör av deras BNP.
- Partnernas makroekonomiska sårbarheter, vilka kan fastställas med utgångspunkt i deras skuldkvot i förhållande till BNP, internationella reserver / antal månaders import samt en skuldållbarhetsanalys.
- De potentiella effekterna av unionens finansiering i partnerländer eller regioner, som främst kan bedömas med hjälp av förmågan att trappa upp berörd produktion och vidta åtgärder för att öka resiliensen.

Åtgärder som finansieras enligt detta förslag kommer att stödja EU:s globala insats för livsmedelstrygghet, som har utarbetats på begäran av Europeiska rådet⁴. Insatsen omfattar omedelbara åtgärder och åtgärder på medellång sikt för att visa för partnerländer i hela världen att EU lämnar ett integrerat, omfattande och snabbt stöd för att hantera krigets konsekvenser för dem. EU:s globala insats för livsmedelstrygghet genomför de olika åtgärdsområdena i enlighet med FARM och G7-gruppens globala allians och ger samtidigt nödvändigt stöd till FN:s globala krishanteringsgrupp.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

EU har åtagit sig att genomföra mål 2 för hållbar utveckling, ”ingen hunger”, och samarbetar med partners för att gemensamt öka stödet för att komma till rätta med hunger, uppnå livsmedelstrygghet och förbättra nutritionen samt främja ett hållbart jordbruk. Detta

⁴ Europeiska rådets slutsatser av den 23–24 mars 2022 (EUCO 1/22).

bekräftades ånyo i det europeiska samförståndet om utveckling⁵. Jordbruk och landsbygdsutveckling är centrala för att minska fattigdomen, främja livsmedelstrygghet och nutrition, stimulera ekonomisk tillväxt och miljöskyddet, frågor som alla påverkas av klimatförändringarna. De kan även spela en viktig roll för att främja jämställdheten mellan könen och ge kvinnor och flickor egenmakt. EU:s strategi för att uppnå mål 2 för hållbar utveckling fokuserar på följande: Åtgärder för att öka motståndskraften mot livsmedelskriser hos de mest utsatta, bekämpa undernäring och bidra till att säkra nutrition och välbefinnande för människor idag och för kommande generationer, stimulera ansvarstagande investeringar samt främja innovation i jordbruket och livsmedelssystemen.

Framsteg med mål 2 för hållbar utveckling förutsätter sektorsövergripande framsteg i fråga om flera andra mål för hållbar utveckling. Denna helhetssyn stärks av de nexusstrategier som kopplar samman frågor avseende ekosystem och biologisk mångfald (mål 15 för hållbar utveckling), rent vatten och sanitet för alla (mål 6 för hållbar utveckling) samt hållbar energi för alla (mål 7 för hållbar utveckling) med livsmedel, en samverkande förvaltning av naturresurser, jordbruk och klimatförändringarna (mål 13 för hållbar utveckling), alternativt sammanlänkar humanitära mål med utveckling och freds- och konflikthantering.

EU:s svar på den nuvarande livsmedelsförsörjningskrisen kommer att styras av den gröna given⁶ och strategin från jord till bord⁷ och bygga på nexusstrategin för kopplingar mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred. Stödet kommer att lämnas till länder som står inför stora utmaningar vad gäller livsmedelstrygghet, som påverkas negativt av Rysslands angrepp på Ukraina och som dessutom befinner sig i en sårbar makroekonomisk ställning med små eller inga buffertar för att kunna hantera situationen.

Medlen kommer att användas i enlighet med de bestämmelser och förfaranden som är tillämpliga på elfte EUF. De kommer främst att förstärka pågående eller nya åtgärder avseende livsmedelstrygghet och därmed sammanhängande frågor i länderna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet. Medel som frigörs från de åtgärder som finansieras i enlighet med det föreliggande beslutet kommer att kvarstå som EUF-medel.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Vid finansieringen av åtgärderna kommer medlen att användas i full överensstämmelse med och på ett sätt som kompletterar andra åtgärder avseende livsmedelstrygghet, främst insatser avseende humanitärt bistånd samt pågående åtgärder inom ramen för den elfte EUF och åtgärder som finansieras via instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen. Den del som avser livsmedelsproduktion och resiliens i livsmedelssystem kommer främst att genomföras genom att bygga vidare på befintliga åtgärder.

⁵ Nytt europeiskt samförstånd om utveckling – Vår värld, vår värdighet, vår framtid – Gemensam förklaring från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen av den 8 juni 2017 (EUT C 210, 30.6.2017).

⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén ”Den europeiska gröna given” av den 11 december 2019 (COM(2019) 640 final).

⁷ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén ”Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem” av den 20 maj 2020 (COM(2020) 381 final).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Artikel 1.4 och 1.5 i det interna avtalet för elfte EUF⁸.

EUF har inrättats genom det interna avtalet för elfte EUF som föreskriver en möjlighet att använda frigjorda medel om rådet godkänner detta genom enhälligt beslut⁹.

- **Val av instrument**

EUF var fram till slutet av år 2020 den huvudsakliga finansieringskällan för åtgärder inriktade på länderna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet och ett antal pågående åtgärder avseende livsmedelstrygghet har finansierats med EUF-medel.

Inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027 finansieras det samarbete med länderna i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet som bedrivs inom ramen för EU:s budget via instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen.

Med tanke på antalet brådskande geopolitiskt motiverade behov och den begränsade handlingsmarginalen för att mobilisera ytterligare finansiering inom ramen för EU:s budget bedöms utnyttjande av medel som frigjorts från den tionde och elfte EUF, med användning av EUF:s regler och förfaranden, vara det effektivaste sättet att öka unionens åtgärder med anledning av livsmedelskrisen.

Enligt artikel 1.4 och 1.5 i det interna avtalet för elfte EUF är det rådet som ska fatta beslut på förslag från kommissionen.

3. BUDGETKONSEKVENSER

Detta påverkar inte EU:s budget. EUF ingår inte i EU:s budget.

4. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Övervakning, utvärdering och rapportering ska göras enligt det som är tillämpligt på elfte EUF och det som föreskrivs i de relevanta genomförandeakterna.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Enligt artikel 1.1 i förslaget bör medel som frigjorts från projekt inom tionde och elfte EUF ägnas åt att finansiera åtgärder mot livsmedelsförsörjningskrisen, med ett högsta belopp på 600 000 000 euro.

⁸ Internt avtal mellan företrädarna för regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om finansiering av Europeiska unionens bistånd inom den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 i enlighet med AVS–EU-partnerskapsavtalet och om tilldelning av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länder och territorier på vilka den fjärde delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämplig (EUT L 210, 6.8.2013, s. 1).

⁹ Artikel 1.4 och 1.5 i det interna avtalet för elfte EUF och artikel 55 i rådets förordning (EU) 2018/1877 av den 26 november 2018 med budgetförordning för elfte Europeiska utvecklingsfonden.

Enligt artikel 1.2 får högst 18 000 000 euro av det belopp som anges i punkt 1 tilldelas kommissionen för stödutgifter som ska täcka de utgifter som avses i artikel 6 i det interna avtalet för elfte EUF. Detta belopp har beräknats enligt en lägre procentsats (3 %) än den som föreskrivs för förvaltningen av elfte Europeiska utvecklingsfondens medel (3,45 %) i enlighet med artikel 1.2 a i det interna avtalet för elfte EUF.

Enligt artikel 1.3 ska de bestämmelser för elfte EUF som fastställs i förordningen om genomförande respektive i budgetförordningen¹⁰ vara tillämpliga.

I artikel 2 fastställs när beslutet träder i kraft.

¹⁰ Rådets förordning (EU) 2015/322 av den 2 mars 2015 om genomförande av elfte Europeiska utvecklingsfonden (EUT L 58, 3.3.2015, s. 1) och rådets förordning (EU) 2018/1877 av den 26 november 2018 med budgetförordning för elfte Europeiska utvecklingsfonden (EUT L 307, 3.12.2018, s. 1).

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om tilldelning av medel, vilka frigjorts från projekt inom tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden, för finansiering av åtgärder mot livsmedelsförsörjningskrisen och mot ekonomiska chocker i länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet till följd av Rysslands angrepp på Ukraina

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av det interna avtalet mellan företrädarna för regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om finansiering av Europeiska unionens bistånd inom den fleråriga budgetramen för perioden 2014–2020 i enlighet med AVS–EU-partnerskapsavtalet och om tilldelning av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länder och territorier på vilka den fjärde delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämplig¹¹ (*det interna avtalet*), särskilt artikel 1.4 och 1.5,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) Efter Rysslands angrepp på Ukraina försämras livsmedelssituationen i världen snabbt, och många av de länder som påverkas hör till de minst utvecklade länderna, eller är låginkomstländer med livsmedelsbrist.
- (2) Redan planeras 3 miljarder euro avsättas via den geografiska delen av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen¹². Av detta belopp planeras 2,3 miljarder euro till länderna i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet för att finansiera åtgärder avseende jordbruk, nutrition, vatten och sanitet mellan år 2021 och år 2024. Med tanke på de omfattande behoven och de förväntade återverkningarna bör ytterligare finansiering mobiliseras till stöd för de kraftigast påverkade partnerländerna.
- (3) Unionen har redan i stort sett genomfört den ursprungliga budgeten för humanitärt bistånd avseende livsmedelstrygghet och därmed sammanhängande behov som hade kartlagts i länderna i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet innan Rysslands angrepp på Ukraina. Med tanke på den exceptionellt svåra situationen avseende livsmedelstrygghet i länderna i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet bör dessa medel kompletteras med lämpliga resurser för att reagera på de fortsatt ökande humanitära behoven och säkerställa ett kontinuerligt samarbete med början i krissituationer fram till stabila förutsättningar för utveckling.
- (4) I Europeiska rådets slutsatser från toppmötet den 24–25 mars 2022 uppmanades kommissionen att prioritera arbetet med livsmedelstrygghet och överkomliga

¹¹ EUT L 210, 6.8.2013, s. 1.

¹² EUT L 209, 14.6.2021, s. 1.

livsmedelspriser globalt, särskilt genom att stödja livsmedelstrygghet och jordbruk i Ukraina och de mest sårbara och utsatta tredjeländerna.

- (5) I sina slutsatser av den 30–31 maj 2022 uppmanade Europeiska rådet kommissionen att undersöka möjligheten att mobilisera reserver från Europeiska utvecklingsfonden för att stödja de hårdast drabbade partnerländerna.
- (6) Med tanke på de kraftiga återverkningarna på olika partnerländer i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet bör mobiliseringen av medel som frigjorts från den tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden ge EU och dess medlemsstater möjligheter att öka sina åtgärder med anledning av krisen.
- (7) Medlen bör finansiera åtgärder till stöd för livsmedelsproduktion och resiliens i livsmedelssystem, humanitärt bistånd och makroekonomiskt stöd, inklusive sådana stödutgifter som avses i artikel 6 i det interna avtalet.
- (8) I enlighet med artikel 153 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen¹³ kommer Förenade konungarikets andel av medlen inte att återanvändas.
- (9) Dessa medel bör användas i enlighet med de regler och förfaranden som är tillämpliga på elfte EUF och som fastställs i rådets förordning (EU) 2015/322 av den 2 mars 2015 om genomförandet av elfte Europeiska utvecklingsfonden samt i rådets förordning (EU) 2018/1877 av den 26 november 2018 med budgetförordning för elfte Europeiska utvecklingsfonden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ett belopp på högst 600 000 000 euro från medel vilka frigjorts från projekt inom tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden ska tilldelas finansiering av åtgärder mot livsmedelsförsörjningskriser och ekonomiska chocker i länder i Afrika, Karibien och Stilla-havsområdet till följd av Rysslands angrepp på Ukraina

Ur detta belopp ska högst 18 000 000 euro avsättas för kommissionens stödutgifter.

Dessa medel ska användas för att täcka ekonomiska åtaganden i enlighet med de regler och förfaranden som är tillämpliga på elfte Europeiska utvecklingsfonden och som fastställs i rådets förordning (EU) 2015/322 av den 2 mars 2015 om genomförandet av elfte Europeiska utvecklingsfonden samt i rådets förordning (EU) 2018/1877 av den 26 november 2018 med budgetförordning för elfte Europeiska utvecklingsfonden.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har antagits.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

¹³ EUT L 29, 31.1.2020, s. 7.